

Szerkesztőségi iroda:

R.-Szombat, Jánosi-utca 42. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmentelen levelek nem fo-
gadhatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatali illető előfizetési
pénz-, hirdetés-, nyiltér-
és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pe itor tér-
fogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezlszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Egy kiáltó szó a pusztában.

Mindazok, kik gyümölcsfa ültetéssel foglalkoznak, régóta érzik a hiányát egy olyan telepnek, a hol szemléletileg meggyőződést szerezni magoknak az iránt, milyen gyümölcsfák alkalmasak leginkább megyénk területén a nagyban való tenyésztésre; a hol továbbá megismerkedni a fanevelés titkaival: hogyan kell szép, egészséges, terebélyes fákat nevelni, a talaj minőség kedvezőtlenségét leküzdni, vagy legalább ellensúlyozni. Egy ilyen kísérleti kertészet hiányában, most minden ember csak véletlenre, jó reménység fejében, de nem öntudatosan ülteti gyümölcsösébe fáit. Néha kedvez a szerencse, de rendszeren nem. Mi ennek az oka? Bizony csak az, hogy nem tudjuk az ültetendő fajokat helyesen megválasztani, nem ismervén azoknak tenyésztési feltételeit. Hányszor történik az, hogy a fa felnőtt, vigan díszlik, de nem terem, vagy csak igen keveset. A családokozott ültető jó képet vág a rossz játékhoz mások előtt, magában pedig boszankodik. Megesik gyakran az is, hogy korán elvénu, elcsenevészedik; virít, de nem köt stb. Természetesen, mert vagy a talajt vagy az időjárást, de lehet, hogy egyiket sem állhatja, tenyészetére káros befolyás nélkül. E külső körülmények azután nem engedik jó tulajdonságaikat teljesen kifejthetni s fánk elkorcsosodnak.

A kik ilyeneket tapasztalnak több ízben, arra a meggyőződésre jutnak végtére is, sőt hirdetik uton-utfélen, hogy vidékükön a gyümölcsfa nem tenyészik, s ha megél is, de rosszat terem, vagy épen nem.

Pedig ez nem áll. Az egészben annyi az igaz, hogy nem ismervén az elültetett gyümölcsfák természetét, vaktában jegyezték ki a katalógusból s hozták meg. Néha az is megtörténik, hogy a kereskedésben összekavarják vagy elcsereplik a fajokat, s a

megrendelő nem azt kapja a mit várt. E részben a kereskedőkre ráférne egy kis lelkiismeretesség is.

A kik egy kevésse foglalkoztak elméletileg is a gyümölcsészettel, tudják azt jól, hogy sem az alföldön sem a felföldön nincsen olyan vidék, a hol okszerű mezei gazdaság folytatható, hogy ott egyszersmind gyümölcsöt is ne lehetne termesztani.

Mindenek előtt meg kell ismerni a leendő gyümölcsöskert talaját, annak kisebb területen is különféle változatu vegyületés mineműségét; megfigyelendő továbbá az időjárás; valamint az éghajlati viszonyok is számbaveendő. Mindezek után egy jó kézikönyv figyelmesebb átlapozása mellett kiválaszthatjuk magunknak az ültetendő fajokat, s kellő ápolás mellett 5—6 év alatt már elkezdődik a gyümölcsözés is.

Ilyen hasznos kézikönyvünk hazai nyelven csak egy van. „Gyümölcsészeti Vázlatok“ czim alatt írta Bereczki Máté. Ez az Európa-szerte ismert nevű gyümölcsész hazánkfia Mező-Kovácsházán*) küzködik a futóhomokkal, nyárban az afrikai hőséggel, tében a szibériai hideggel — két évtized óta. A küzdelem eredménye egy 10 holdas gyümölcsös beállítása anyafákkal, s a rólok szaporított növényekkel, s így saját tapasztalata és megfigyelése után már nevezett művében tüzetesen leírt eddig 271-féle körtét, 219-féle almát, 107-féle szilvát, melyekből hiteles ojtó-galyat is lehet tőle szerezni jutányos áron épen úgy, mint a hogy könyvének második kiadásu példányából 4 frt 50 krért megszerezhető mind a három vastag kötet. Bár szaporodhatnának a kötetek mentől nagyobb számra, a hazai tudományosság és közgazdaság gyarapodására.

Van azonban a gyümölcsészetenk olyan része, melyet a megfelelő előismeretek hiányában könyvből

*) Csanádmegyében, kinestári birtokon van eme eléggé meg nem becsülhető gyümölcsfa-telep. S Gy.

megtanulni kevés embernek sikerül. Ez az okszerű fanevelés és ápolás. Pomologusaink régen megállapították már azt, hogy gyümölcs-szegénységünk legfőbb oka abban rejlik, hogy gyümölcsfáink ápolgatásával mitsem gondolunk. Én pedig hozzá teszem: mert nem értünk hozzá. Még ugynevezett kertészeink is csak valamivel tudnak többet hozzá, mint a mennyit a hajdu ért a harangöntéshez. Ez az elvitázhatatlan igazság.

Tekintettel a gyümölcsfa tenyésztés nagyban elterjesztésére megyszerzte, elvitázhatatlanul égető szükség van tehát egy megyei olyan kísérleti kertre, hol a világ legjelesebb gyümölcssei hiteles gyümölcsészektől*) beszerezve és lelkiismeretes gondallal megőrizve volnának, és ahonnan azok valódi nevek alatt részint ojtványokban, részint ojtó-veszszőkben osztatnának ki a megye községei vagy egyes birtokosai közt csekély, legfeljebb előállítási áron, esetleg ingyen is, hogy a fát ültetni akaró gyümölcskedvelő, vagy a gyümölcsfajokat tanulmányozni akaró gyümölcsész ne lenne kénytelen drága pénzért, külföldiek kezére szorulni, vagy nem eléggé hiteles faiskolákból szerezni be szükségletét.

Ez olyan elodázhatatlan feltétele a gyümölcstermesztés nagyban elterjedésének megyénk területén, hogy e nélkül gondolni sem lehet arra. A tüzetes észlelés arra a megezáfolthatatlan tapasztalatra vezette a gyümölcsészeket, hogy igen kicsi az olyan gyümölcsfajok száma, melyek a talajban nem válogatások: míg igen is sok faj van olyan, melyek egyik féle talajban nagyon buján nőnek, rendkívül termékenyek, s gyümölcseikben összes jó tulajdonságaikat kifejtik, míg egy másféle talajban csak nyomorognak, keveset teremnek s gyümölcseik is hitványak s izetlenek.

*) Mint amilyen p. Bereczki Máté.

S Gy.

TÁRCZA.

Válasz.)*

Óh tehát van mégis,
A ki felismeri azon kicsi fészket,
Melyre, a hol lelke első szárnyat kapott,
Most örömmel nézhet! —
A kit már jelenleg
A magasba vittek a megedzett szárnyak,
De azért ő büszkén nevezi még magát
Ez anyai fiának.

Nem mint a kérkedők,
Kik más érdemeit orozva elássák,
Hogy az elásott kincs fényénél majd egykor
Csak is őket lássák. —
De a kik így szólnak:
— Hogyha elmerengnek a kedves ős tanyán —
Nem én vagyok fia e kicsi fészeknek,
De ő az én anyám!

Ismerünk mi téged,
Ismerünk már régen óh te fennkölt lélek!
Bemutattak nekünk a kedves anyánál
Itt hagyott emlékek. —
Még a szellőtől is
Ritkán, csak is olykor izenhettünk néked, —
Munkáid olvasva, mégis igen sokszor
Élesevegtünk véled. —

Hát ha még most látnád
Gyenge csevegőit e kicsi fészeknek.
Mint törnek utánad, mint törnek előre
Nyomán lépteidnek.
Oh, mert soraiddban
A mit szived beszél, jól esik hallanunk:
„Hogy mi, veled együtt, e kicsi fészeknek
Gyermekei vagyunk.“

*) Szabó Józsefnek a „Tompakör“-höz intézett, s lapunk 7-ik számában megjelent levelére. Szerk.

Mi tehát míg élünk
— Szívünknek mélyéből üdvözölve téged —
Hálával gondolunk a nevedre folyton
Mint édes testvérek. —
Most pedig énekel
Eltanuljuk, hogy ha e kicsi tanyáról
Eltávoznunk, soha meg ne feledkezzünk
A kedves anyáról!!! Réthy Andor.

Visszaemlékezések.

(Vége.)

Azon a napon, melyen Philippovich tábornaszernagy ő Fel-ségének táviratilag jelezte, hogy Bosznia occupálva van: egy levelet kaptam a postáról. Dobogott a szívem, míg a czimet elolvastam, melyen felismertem Marianna gyönyörű vonásait.

Mint minden fiatal ember, kit a szerelem bánt, én is foglalkoztam azon időtáiban a poesissal. A megyei lapnak obligát versírója voltam, s nevem ama lap olvasói ismerték. De nem annyira a dicsőség és hírvagy lelkesített, mint inkább az a tudat, hogy megyei lapunkat Marianna is olvassa. A tábori élet küzdelmei közt is gyakran volt inspiratióm, s néha még az órállomáson is támad olyan hangulatom, hogy lelkemet kiragadva a nyomoruságos állapotból, a szerelem búbajos világába repitem. Megénekeltem a kesergő szerelem boldogságát, a pártjától elszakadt szív fájdalmát, s a reményt, melynek vékony szálaival valaha a Marianna lilium karjaiban fognak végződni.

A levél, melyet „ő“ irt, válasz volt egyik versemre: annyi bensőséggel, az ártatlan szerelem akkora melegségével irt levelet még regényben sem olvastam. Lelkem csupa illúzió volt; nem tudtam mi történik körülöttem, hibát-hibára követtem el, — de meg is kurtavasáltak érte úgy, hogy ma is számba van az íze. Ekkor kezdtem érteni valójában, hogy mi az a paradoxon, mert a kurtavas által okozott szenvedés, melyet Mariannáért kellett viselnem, édes volt.

Most már bánom, hogy édesnek találtam, — de hisz minden „édes fájdalomnak“ megbánás a vége.

Végre ütött a szabadság órija is. Felolvasták azok neveit, hiket hazabocsátanak, s közöttük volt az enyém is; habár nekem mint önkényesnek, meg volt adva a jog arra is, hogy ha kedvem tartja, leszolgálhatom hátralevő időmet Bosznia-ban. Hanem én erről mitsem akartam hallani. Sietve megirtam

Mariannának, hogy nyolcz nap múlva Pesten leszek, s onnan mihelyt tehetem, meglátogatom.

Lehetetlen azt az örömet leírni, melyben a tartalékosok voltak visszatérő utjokban. A tábori élet annyira elesigázott mindnyájunkat, hogy színtefel ismerhetlenek valánk, de a szabadulás híre annyi erőt adott fáradt tagjainkba, hogy a négy napi gyaloglást Szlavonián át meg se éreztük, s három napi hajózás után olyan piros pozsgás arczokkal szállottunk ki a bomba-téren, mintha a táborban tejbé-vajba fűrésztöttek volna.

Mily könnyűnek éreztük magunkat, mikor megszabadultunk a nehéz katonai mundértól! Lelkünk, mintha szárnyai nőttek volna, egyszerre kiragadta magát a kétségbeesés küzdelmeiből, s szabadon esapongott az ábrándozás világában. Az occupatio, nekünk epigonoknak, kik nem törődünk annak politikai jelentőségével, a dicsőség útja volt, — ismerőseink előtt büszkélkedtünk, s bizonyos fensőbbéggel tekintünk itt-hou maradt katonatársainkra, kik még „nem szagoltak puska-port.“ Aztán elmeséltük élményeinket, apróbb kis történetes-kéket, melyeknek rendszeren nagy feneket kerítettünk, s úgy adtuk elő őket, mintha azok a hadjárat legfontosabb tényei lettek volna, természetesen a magunk személyére fektetve a fősulyt.

En a „Pannonia“ éttermében röffel mértem a kalandokat barátaim előtt, s egyszer azon vettem észre magamat, hogy az egész vendégsereg körülöttem van. A társaságban érdekes persona lettem, s még a naiv kisasszonykák is rajtam felelték szemüket. Mily könnyű lett volna e pillanatban örökre megfelelkezni Mariannáról!

Ismeretlen emberek hivat meg ebédre, — sajnálták, hogy oly veszett husba vagyok, — pedig a pirosság ott volt arczomon, — hanem a lesóványodás elretentő vala.

Soha sem felejttem el, mennyire szerettek engem három napig. Hanem aztán a boszniai hősöknek lejárt a dicsősége: a világ napirendre tért s mi ismét csak oly közönséges emberek lettünk, mint azelőtt valánk. Hiába csüngött mellünkön a hadi érem, senki sem tekintett többé reá, s nekünk tapasztalunk kellett azt, hogy sorsunk olyan, mint a hulló csillag, mely fellobban és letűnik, a nélkül, hogy nyomot hagyra maga után. Nem fogunk a Walhallába kerülni, sőt még a pritanenmba sem jutunk életünkben, hanem magunknak kell tisztességes életmódot szerezni százsorta nagyobb küzdelmek és szenvedések árán. Ekkor született meg lelkemben a dicsőség vágya. Elgondoltam, hogy a „rettenetes bajvivő szabija“

E részben biztos utasítást adna mindenkinek a szerzett tapasztalatok nyomán a kísérleti kert vezetője, ha a szakminiszter olyan vezetőt állítana élére, a ki szakmáját megfelelő szakbeli ismeret mellett kedve, és kellő szorgalommal sőt buzgó lelkesedéssel művelné.

Ilyen s ehhez hasonló módon lehetne elhallgatni, sőt a gyümölcsfa ültetésre is rábírná a föld népet a helyett, hogy most — ámbár él-hal a gyümölcsért — kivétel nélkül épen nem akar fát ültetni, csak a másét nézi bámészkodva. Pedig mint jövedelmi-forrás sem megvetendő a gyümölcstermesztés, mint azt a múlt 1885. évi kiállítás, és ebből kifolyólag a „Közletken“ berendezett országos gyümölcs elárúító ügynökség adatai is bizonyítják. Es talán még azt is elérnék a létező gyümölcsös kertek tulajdonosai, hogy az emberi kezek puszításaitól is megmenekülnének fáik nagyobb mérvben, mint eddig.

Hasznos és jótékony lenne még következményeiben a már jelzett másik irányban is a kertészeti-telep, de csak kellő vezetés alatt. Itt lehetne munkások és gyakornokokképpen olyan serdülő ifjakat felvenni, a kik megtanulván az okszerű fanevelést és ápolást, ki-leptökökkel, mint a helyes irány terjesztői működne-
önkéntelenül is. Hányan vannak, kik gyümölcsfa ültetvényt csak azért nem létesítenek, mert maguk nem tudnak hozzá, drága kertészre pedig nem költhetnek, helyök azonban volna a gyümölcsös számára. Mig így megsaporodván az értelmes kertészek száma, velök és általok igazi lendületet venne az okszerű gyümölcsfa-tenyésztés is.

E részben hivatva lennének a kezdeményezésre megyénk vezérferfiái, kik kieszközölhetnék az illető szakminisztertől, hogy a gazdaiskola keretébe illesztve s működésbe hozva, már a nem igen távoli jövőben, mint bőven jövedelmező gazdasági ág, terjeszténé ki áldáshozó karjait egész megyénk területére. Bebizonnyodnék végezetül gyakorlati uton az is, hogy — nincs vidék megyénkben, hol a nemes gyümölcsfajok nagy sokaságából leg-
alább egynehány teljesen otthonosnak ne éreznék magáts vig tenyészete és termékenységénél fogva meg ne érdemelnék, hogy ottan nagyban is el szaporítsák.
Sárközy Gyula.

Szemle.

A legközelebbi múlt évben a „Gömör-Kishont“ számára 24 levelet irtam volt meg, s befejezés után édes önelégültséggel tettem le mindig a tollat, bizton híve, hogy e — szerintem — tanulságokban, hírekben, ötletekben gazdag közlemények szívesen lesznek fogadva a tisztelt szerkesztőség által.

Hanem — be kell vallanom, — kissé skeptikus vagyok, s e tulajdonságomnál fogva örömet közlöm eszméimet, ha azok kinyomatásra szánják, környezőimrel, s e környezetet — miért tagadnám, — nagyobb részben nők képezik.

nem az én kezembe való, — de van egy másik tér, melyen „hírvirágot szedhetek gyöngyös koszoruba.“ Elkézdtem ontani a verseket.

Hát bizony e téren sem szereztem nagyobb érdemeket, mint Boszniaiban. A haza állapotán segítettem annyit, hogy katoná voltam, az irodalomban pedig annyit, hogy az akkori „Üstökös“, „Magyarország és Nagyvilág“, „Magyar Népbárát“ stb. közölték ama verseimet, melyeket a kesergő szerelem fájdalma sajtolt ki lelkemből. Mert Mariannától bucsút kellett vennem, miután ő egy szép napon azzal az „örvendetes“ hírrel lepott meg, hogy férjhez megy — de nem hozzám.

Eh! feledjük! ábrándozás volt csupán az egész szerelmi játék, s miután minden ábrándozásnak meg van az a szomorú oldala, hogy esalóddással végződik, vessünk fátyolt a fiatal élet ama korszakára, melyről újat mondani, s melyet megragadó színekkel rajzolni már nem lehet.

Azóta sok év röpillt el felettem; megtanultam ismerni a világot, melyet annyi ember mond földi paradicsomnak, s még több siralomvölgyének, mert a boldogtalan több mint a boldog. Nehéz volna a feladat, hogy egyik vagy másik részére billentsük az igazság mérlegét, — e helyett el kell ismernünk azt a harmadik s valószínűleg nagyobb igazságot, hogy életünkben a boldogság és boldogtalanság, az elmélkedés és esés, úgy váltakoznak, mint a folyam tükrén a hullámok, s a kik tegnap keserű ironiával vádoltuk a sorsot, ma talán áldjuk azt a pillanatot, melyben világá születtünk; kiket tegnap a kenyérkereset gondjai arra kárhoztattak, hogy Szikszay könyvéből kigőzölő pörkölt illatával esillapítsák étvágyukat: ma talán saját asztalukon ehetnek pampuskát, s az első szerelem esalódásainak naiv fájdalmaira az ebéd utáni fekete kávé szűrő-
csölgése közben gondolnak, míg a jámbor feleség szerelmes maeszkaként körülörömbölja férjének az elmúlt emlékek vissza-
idézésében forrongó homlokát . . .

De változik a kép; a sebes szárnyakon repülő hír előáll nehéz vádjával: barát barát, rokon rokonra tör, — szívünk megdobban, illúzióink szétfoszlanak, felhullámzott boldogságunkat rozskaróink esipkedései völgybe juttatják. — ez a mi lelki életünk nadjirja, mert alant, nagyon alant képzeljük magunkat . . . Ez a boldogtalanság.

Hanem ez már nem visszaemlékezés, — s én leteszem a tollat, mert lelkem a jelenbe talál tévedni.

Első kritikásom tehát mindig egy, magát permanensnek nyilvánított női Comité.

Habár tapasztalásból mindnyájan tudjuk, hogy a gyöngébb nem, idült, s kigyógyíthatatlan kritomániába szenved, — mert hisz' a gáncoskodásra mindig kész a nyelvök, — még sem tudok bírálatak elől menekülni.

Innen magyarázható meg, hogy az említett, hegyről-tövíre megbírált, agyonkritizált 24 darab levél a papirkosárba került. — Oda kellett tennem, mert a fellebbezést meg nem engedő Comité határozatának indokolása szerint, az egyik levélnek tartalma itt-ott frivol, — a másik hangjában, irányában lapos, konyhai, parasztos, — a harmadik dagályos, fellengzős, — a negyedik eszmeszegény, — az ötödiket célzatosság, csipősség, s bizonyos irányban maró gúny jellemzi stb. stb.

Megírtam aztán a 25-ik epistolát, melynek egyik tárgyát a szárnyasok idylli világából merítettem. Regényes színezete, s az itt-ott felpattant humoros buborék, s még inkább a szív érzelmeiből támadni szokott szerelmi szenvedély hárczának esetelése — megnyerték nőbírálóm tetszését.

A levél helyeseltetett, approbáltatott, s a „Gömör-Kishont“-ban kinyomattatott.

De ezzel is megjártam! Az olvasó közönség — e második s utolsó fórum — közvéleménye tört fellettem pálczát. Levelemnek minden sora, minden szava tendentiosusnak lett nyilvánítva. Már-már a lovagias elégtételadásra volt kilátásom.

Láthatja t. Szerkesztő ur az előadottakból, mennyi torturának, esélynek van kitéve a legegyszerűbb vidéki levél is, s a legszerényebb levelezőt épp úgy fenyegeti a párbaj — s a sajtóbírótság verdiktjének veszélye, vagy legalább az ezerfejú közvélemény rozszalása, — mint a rettenthetetlen szerkesztőt; de ez állapotot nem méltányolja senki.

Az a közös sorsunk, mi a mesebeli molnáré és fiaé, kik mindenkép gáncsot vontak magukra: akár az egyik, akár a másik ült a számarra, akár mind-akettó egyszerre, sőt akkor is, midőn maguk után vezették, s méginkább midőn vállalkra emelve, czipelték a türelmességében nemes állatot.

Mindezeket megfontolva, panaszszal teljes levelemet félbe kellene szakítanom, vagy be sem küldenem, de ez egyszer neki gyürkőzöm még a herkulési munkának, s folytatom, a mint következik:

Hogy mi az ujság a vidéken? Hát az én szememben az a legkellemetesebb ujság, hogy kitünő utibiztosra tettünk szert, s ez a hideg idő. Jól viseli magát, járható állapotban tartja a közlekedési utakat; azon utakat is, melyekak ügye az októberi gyűlésen oly egetverő felháborodást okozott, s később oly feltűnően mélyesges siri esőndben elaludt.

A „Patres Conscripti“ gondviselészerű eljárásukkal a megnyugvás kellemetességét árasztották el a gondolkodóba, tünődésbe esett nagy közönség fellett, — kimondván, hogy a megyénél minden rendén van. „Boldogok a kik hisznek, övék a mennyeknek országa.“

És valóban, minden rendén megy; az alispáni korteskedés is. Nem itat senki; a kapacitálásnak e neme nem vezetne célhoz. Új, hatékonyabb fegyverek vétettek alkalmazásba, — s a győzelem sikerének egyik feltétele, úgy látszik, érvényesülni fog.

Hogy ki a vivát? Ki lesz, vagy ki legyen az alispán? Ezek fogasabb kérdések azoknál, melyekre a czinkotai kántor Mátyás királynak megfelelt. Hogy ki lesz? az az én szememben alárendeltebb, mint az, hogy ki legyen. Ez utóbbira csak ohajtással, a mai társadalmi viszonyok közt nem érvényesülhető ohajtással lehetne a magam részéről felelnem, s ez abban culminálna: nagyobb tért a demokratiának.

Hanem így is jól indult. Nekem nagyon tetszik a versenyzés, mely pártokat teremt. Igaz, ezek nem lesznek különböző elvi alapokon szervezkedő pártok, de a mindig jótékonyan ható, tisztességes ellenzékieskedés, megfogja teremni a jó gyümölcsöt: a közigazgatás kezelésének, a megye kormányának ellenőrzését, a mi eddig nálunk, ismeretlen volt.

Igy, akaratlanul, helyesebben szólva öntudatlanul is a jobb adminisztráció felé sodortatunk.

Különbön nálunk szakadatlanul szón a zene, hegyen-völgyön lakodalom, s közbe a dissonancia kedvéért: könyörtelen adókivetés, s még kérlelhetlenebb adóbehajtás.

Valaki.

Pénzüntézetek.

Televagyunk panasszal. — Panaszlik a tisztviselő, mert sok a munka, kevés a fizetés; panaszlik a kis iparos, hogy a gyáriparral ki nem állhatja a versenyt, így elébb-utóbb fel kell hagyni az egykor oly virágzó iparággal; panaszlik a gazdaközönség, hogy a külföldi tultermelés következtében kénytelen biztos veszteséggel adni el természetmennyét; panaszlik a tőkepénzesek, hogy tőkéiket a hitelképeség általános kimerülése folytán bizony helyen nem gyümölcsözthetik; panaszlik a kormány ferfiái, hogy az államháztartás korszerű,

s az ország bel- és külügyének megfelelő reformját keresztül vinni, sőt a már meglévőket úgy a mint azt a modern állam-
eszmé megköveteli meg- és fentartani alig-alig képesek. Panaszlik a vidéki lapok szerkesztői és kiadói azért, mert az elő-
fizetők rendszeren utánfizetőké váltak, ha ugyan nem akarják olvasóink számát megfelelni még akkor sem midőn egyik-má-
sik celebritás több évi hírlap olvasás után ezen megjegyzéssel küldi vissza a lapot. — midőn abban a kiadó beváltandó nyug-
táját megpillantja „nem fogadom el.“

Panaszlik tehát mindenki, egyedül az olvasó közön-
ség ingyenes része nem, de ez is csak addig, míg a ki nem vál-
tott nyugtát meg nem kapja, sőt a nagyobb rész még akkor sem, hanem mint egy ujkori Caesar szól és tesz mondva: acce-
pi, vidi, sed pecunia non mittitur.

Azonban az általános panasz között megvalljuk, jól esik, gondolkodó lelkünknek az államháztartás azon tényezőire te-
kintetünk, melyek feladatukhoz hiven, azon szent kötelességet teljesítik országszerte, melynek alapelve a segélynyújtás, köz-
vetítő szerepet vivén a vagyonos és szegény, a tőkepénzes és az iparpangás vagy tultermelés által súlyos körülmények közé jutott iparos és gazdaközönség között.

Ily közvetítő, áldásos s ma már az államháztartás gébe-
zetében nélkülözhetetlen tényezőnek tartjuk mi a vidéki pénzüntézeteket, mert ezek nyújtának és nyújtottak se-
gélyt a megszorult kisiparos osztálynak gyakran személyes hiteltre, hogy az elbukástól azt megmentsék; ezeknek segítség-
gével mezeült és menekült meg a kisbirtokos osztály, a gaz-
daközönség nagy része, mely ma — midőn a termények ára hallatlan mérvben leszállt — az uzsorások kezétől s így a lassu, de biztos tönkrejutástól.

A vidéki pénzüntézeteket a takarékoság ébresztése és fejlesztése mellett ezért tartjuk mi áldásos tényezőnek, sőt nélkülözhetetleneknek.

A városunkban levő két pénzüntézet a lefolyt héten tar-
totta közgyűlését. Ugy az egyik mint a másik meggyőzött bennünket arról, hogy az egyes részvényesek teljes tudatával bírnak az intézet fontosságának, nem törekednek nagy osztalék után, mert tudják azt, hogy az, ki pénzt a mai pénz-
ség korszakában 9—10%-re elhelyezheti biztos helyen, nyu-
godtnak érezheti magát, s ha pedig még ennél is nagyobb osztalékot kap, hálás elismeréssel adozhat azoknak, kik meg-
takarított fillereit ekként gyümölcsöztették.

A „Gömörmezei Nép- és Iparbank“ e hó 24-ikén tar-
totta közgyűlését. Miután constatáltatott az, hogy a megjelent tekintélyes számu részvényesek az alapszabályok értelmében megkivántató részvénytársulatot képviselik: Bernáth Gyula igazgató felhívta a közgyűlést, hogy saját kebeléből a gyűlés vezetésére elnököt válasszon. A közgyűlés általános lelkesedé-
ssel kérte fel Baksay Istvánt, ez intézetnek huzamos időn közkedveltségnek örvendő volt igazgatóját az elnöki szék el-
foglalására, ki megköszönve a bizalmat, a gyűlést megnyitotta.

Első ízben az igazgatóság jelentése olvastatott fel, mely-
ből kiemeljük a következőket: Az intézet forgalma az 1885-ik üzletévben volt 1236897 frt. 56 kr. 35 739 frt. 90 krral több mint 1884-ben, jövedelme: 46853 frt. 6515 frt. 61 krral több mint a megelőző évben. A 14268 frt. 54 kr tisztajövedelem-
ből 13500 frt 9%-jével a részvényesek között osztott fel, 117 frt 48 kr a nyugdíj-alaphoz esatoltatott, 380 frt jutalmazásokra, 150 frt jótékonyezelokra fordítatott, 98 frt 02 kr. pe-
dig az 1886-ik év jövedelméből iratott. A jótékony ezérra adományozott összegek következőleg oszlanak meg: a rimaszombati egyesült prot. főgymnásiumnak 50 frt, a tápintézetnek, közös-iskola könyvtárának, nőegyletnek, kiseddővő intézetnek, dalárdának és nemzeti alapnak 10—10 frt, az ág. ev. leány-
iskola felszereléséhez s a rimaszombati ipariskolának 20—20 frt.

Az igazgatóságnak és felügyelőségnek jelentését és indítványait a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette, elfogadta, s mindkettőnek a felmentést megadta.

Az 1886-ik üzletévre felügyelőkké megválasztottak: Bak-
say József, Bodor István, Nagy Ferencz, dr. Szabó Samu és Terhes Pál; napibiztosokká: Barányi Gusztáv, Báthory Ferencz, Báthory István, Burszky Sámuel, Csapó János id. Endrédi István, Fábry János, Fejes István, Fülep Benjámin, Groó Vilmos, Kalocsay Gyula, Kemény Bertalan, Kovács István eseh. Kovács József timár, Kovács Zsigmond, Kozák István, Kres József, Löcherer Tamás dr. Magyar László, Nagy Béla, Paczek Emil, Soós Ferencz timár, Soós Ferencz építész, Süteő István id. Süteő István ifj. Szabó Károly, Szabó Károly dr. Széplaky Lajos, Szöllösy István kántor, Zehery István.

A választás eredményének kihirdetése után a gyűlés el-
oszlott.

* * *

A rimaszombati takarékpénztár. — mely a megyei pénzüntézetek között méltán foglalja el és viszi a vezérszere-
pet. — folyó hó 25-én tartott rendes évi közgyűlésén az igaz-
gatóság jelentése örvendetes tudomásul vétetett, s az abban foglalt indítványok egyhangulag elfogadtattak.

A közgyűlés, — melyen Farkas Abraham elnököt — jegyzőkönyvileg fejezte ki fájdalmát azon veszteség felett, mely az intézetet a dr. Patzek Mór felügyelő bizottsági tag halálá-
val érte. E jeles férfiú, ki mint megyei főorvos sok évi lanka-
datlan munkálkodásával magának annyi maradandó emléket alkotott, a rimaszombati takarékpénztár egyik alapító részvé-
nyese volt, s azon készségevel és buzgalomával is, melylyel mint az intézet felügyelő bizottságának egyik tagja méltó érdemeket szerzett arra, hogy elhunyt feletti gyászos megem-
lékezésének a közgyűlés jegyzőkönyvileg adjon kifejezést.

Az üzleti eredményeket tekintve a takarékpénztárnál a lefolyt évben a múlt évekhez képest a takarékbetétek 21.921 frt 14 krral, a kikölcsönzések pedig 73.957 forint 71 krral szaporodtak.

A 27124 frt 74 krrban kimutatott évi jövedelemből az eddig már 13600 frt 61 krt tevő tisztí nyugdíj alaphoz esatoltatik a 17509 frt 04 krrnyi tiszta jövedelem 2%-a, vagyis 350 frt 18 kr. Osztalék fejében 1200 részvény után 20 forint-
jával a közgyűlés 24000 frtot határoz a részvényesek között elosztani az igazgatóság indítványához képest.

Ezen kívül a kezelő tisztviselők és szolgának „jutalom“ ezimen 700 frtot szavaz meg, s annak megjegyzésével, hogy az év folyamán apróbb összegekben már 110 frt adatott ki jótékony ezélokra, a következő ezimeken és összegek kiutalvá-
nyozásában teljesíti a jótékony ezélokra szánt adakozások nemes feladatát, úgyanis:

A rimaszombati egyesült prot. főgymnasiumnak (mint minden évben, úgy az idén is) ad — — — 300 frtot.
Ugyanazon iskola tápintzetének — — — 20 frtot.
Ugyanazon iskola tanári nyugdíjalapjának — — — 50 frtot.
A rimaszombati kisdudorvó intézetnek — — — 30 frtot.
A r. szombati szegények intézetének — — — 100 frtot.
" községi iskola könyvtárának — — — 20 frtot.
" dalárdának (tekintettel pécsi útjára) — — — 50 frtot.
" ipariskolának — — — 60 frtot.
" iparos segédek önképző- és segélyegyletének — — — 10 frtot.
" ág. ev. leányiskolának — — — 50 frtot.
" gazdakörnek alapító tagsági díj — — — 50 frtot.
Gömörmezei nemzeti pénztárnak — — — 20 frtot.
Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyletének — — — 30 frtot.
Az erdélyrészi közművelődési egyesületnek alapító tagsági díj fejében — — — 100 frtot.

Összesen — 840 frtot.

Az igazgatóság egyszersmind bejelenti, hogy a takarékpénztár a gömörmezei magyar közművelődési egyesületnek is 50 frttal alapító tagja lett, a felvidéki (nyitrai) hasonczélu egylet 10 frttal, a sárosmezei pedig 5 frttal segélyezett.

Mindezeknek kifizetése után még mindig 1840 frt 39 kr. maradvány fel. ebből 1000 frt a múlt évben alapítani megkezdett pórtartalékokéhoz esatoltatik, a 840 frt 39 kr. pedig mint jövedelemmaradvány a következő év javára átvezetettik.

Tekintettel az intézet tapasztalt gyarapodására, a közgyűlés az igazgatósági elnök évi tiszteletdíját — még a tavalyi közgyűlésen tett indítványhoz képest — 200 frttal, az igazgatóság többi tagjainak díját 50—50 frttal, az intézeti ügyész és igazgatósági jegyző és ezimani díját 50—50 frttal, a felügyelő bizottsági elnök tiszteletdíját 20 frttal, a felügyelő bizottság többi tagjainak díját 10—10 frttal felemeli.

Miután a közgyűlés az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadja, az igazgatóság választás alá nem eső tagjai: Kishonthy Gyula, Dr. Marikovszky Gusztáv, dr. Szabó Samu, Baksay József és Molnár József az igazgatóságban bent maradván, a választás alá jövő igazgatósági tagok: Csider Károly, Dapsy Vilmos, Horváth János, Lengyel Andor és Tibély Zsigmond újra megválasztottnak.

A Baksay István, Dapsy József, Hamaliár Károly, id. Süteő Istvánból álló felügyelő-bizottságba a dr. Patzek Mór halálával megürült helyre nagy szótöbbséggel Nagy Ferenc városi főjegyző választatik meg.

A 24 napibiztos megválasztása után a közgyűlés az igazgatóság és elnök lelkes életése között 1/2 12 órákor feloszlott.

A rimaszombati ágost. h. ev. egyház

február 21-én tartott közgyűlésén egyhangulag mondta ki azt a határozatot, melynél fogva ezentul az istentisztelet nyelve tisztán a magyar lesz. Csak most? kérde némi olvasó. Hát bizony régen vajdott e kérdés.

Ki a magyarországi ev. egyház viszonyait ismeri, nem fog pálezat törni a fölött, hogy a nyelvkérdés az egyházi életben oly nehéz megoldást nyer. Az a nyílt seb, mely a haza testén sajog, az egyes tagok idegeinek tevékenységét igen sokszor megbizbasztja. Láthatjuk az esperességi, a kerületi, az egyetemes gyűléseken, mily sokszor kell harcot vívnia az egyháznak azon gonosz áramlat ellen, mely szelvelgi az evangéliumi buzgóságot. E harc — úgy látszik — elhart mindaddig, míg nem megszületik az a Józsué, ki népét az igéret földre bevezetendi.

Az idő azonban megérleli az eszméket lassan-lassan; csak ébren örköljük, hogy semmi se akadályozza az egészséges fejlődést. Hiszen megynék számos tót nyelvű községben már nemzeti nyelvünkön is dicsérik az Istent, holott régebben erre még gondolni sem lehetett. Es ez jelentékeny haladás.

Hogy a rimaszombati ev. egyház csak most mondta ki e határozatot, az a helyzetből magyarázható ki. A vele egy testet képező tamásfalvi társaság (cominater) tagjai egykor kivétel nélkül tótajkuak voltak és csak hosszú idő során magyarosodtak meg, részint a várossal közvetlen, szomszédos érintkezés folytán, részint, hogy gyermekeik Rimaszombat kizárólag magyar tannyelvű iskolába járnak. Egy nemzedék nőtt már így föl, úgy, hogy csak az öregek ragaszkodnak még némileg a tót nyelvhez. — Erre kellett eddig tekintettel lenni az egyháznak.

A viszonyok illeten állásánál fogva, tehát most már a nyelvkérdésben dönthetett. Csak az a sajnos, hogy a gonosz kének ebben is szerepe jutott. A jó tamásfalviak félre lőnek vezetve, midőn e határozat hozatalához személyesen nem kívántak hozzájárulni, holott épen ezzel bizonyították volna be, hogy ők épen oly jó hazafiak, mint buzgó egyháztagok.

Ezzel napirendre térünk; azonban jegyezzék meg maguknak az illetők, hogy mindenütt zavart akarván előidézni, könnyen pörül járhatnak. Egyébirant ha most sikerült is egyiket-másikat fölültetniök, az egyházat e esiny nem alterálja, hogy autonóm jogaihoz képest az istentisztelet nyelve fölött ne határozhasson. Ez oly belügye, melyhez esperességek, kerületnek vagy egyházegyetemnek nincs hozzájárulása.

Tekintettel azonban a tamásfalvi hívekre, Ujházy Lajos megyei főjegyző indítványára — az átmeneti intézkedés szempontjából — a határozat oly értelemben lett kimondva, hogy még ezen folyó évben a három főünnepe második napján a délelőtti istentisztelet tót nyelven lesz megtartandó.

Hiszen az utóbbi években, midőn e kérdés felmerült, maguk a tamásfalviak úgy nyilatkoztak, hogy „nekünk mind egy, akár magyar, akár tót nyelven dicsérik az istent.“ sőt tényleg a magyar nyelven tartott istentiszteletre csak oly tömegesen járnak el mint egyébkor. Akarjuk hinni, hogy a hullámok az isten igéjének varázserejétől mihamar lecsendesülnek.

Financz humanizmus.

Gömör- és Nógrád vármegyék határán, az utasi pusztá mellett, évekkel ezelőtt úgy esett, hogy a finom szaglású financz urak nyomára jöttek a dohánycsempészeknek, s minden áron hatalmukba akarták őket keríteni. — Ezek azonban szekerokról leszórván a dohányt, kereket oldottak s a további hajszá alól megmentették legalább magokat és szekerüket. A nagymennyiségű zsákmányt a financz urak hátaikon nem vihetvén, az épen arra menő urasági cselédek szekerein vitették

be Szered község birájához, s ott szives szolgálatukért, a lefoglalt dohányból a financzok által, egypár esomóval nagylelkűen megjutalmaztattak.

Amde az eset, a felsőbb direkzióknak is tudomására jutott, miért is a semmi rosszat nem sejtő cselédek az ingyen füstért, no meg azért is, hogy a financzok tett sziveseséget el ne felejtsek, — vagyoni állapotjukra való tekintetből, — ugyanesak nagylelkűleg, fejenként 80 kr-ra birságotlaltak.

Ezek egyike — ki most a felügyeletem alatt levő gazdaságban szolgál — igazságtalannak találván a büntetést, az első felhívásra nem fizette azt ki, miért is a financz respiciens február hó 20-án kétszál esendőr által maga elé vitette a helyett, hogy a csakugyan igazságtalan büntetést, községi végrehajtás útján fogauatosittatta volna. S a szegény embernek, mint főbűnösnek, két esendőr előtt kellett Jánosin keresztül, épen hetivásár alkalmával a bűnész nép előtt Rimaszombatba vonulnia! Szerenese, hogy magam is véletlenül Szombatban levén kiválthattam őt a tulbuzgó állami közeg szomorú rabságából. Sőt még botját sem vihette magával, mert ő — a esendőrök felfogása szerint — mint rab kísértet, noha arra sántasága és lábfejása miatt szüksége lett volna.

Ea nem tudom, hol van az a törvény megírva, a melynek alapján ily méltatlanul és lealázólag bánjanak épen a financzok törvénytelen eljárása miatt a szegény cseléddel? Honpolgár az Szemlést ur! habar ninesenek is dominiumai, s habár az édes haza alig ad neki több jogot, mint hogy annak levegőjét szivhatja. Ninesen annak ismert neve, de van érdeme: dolgozok önkért is Szemlést ur!

Azután meg nagy lelketlenség is — épen az állam közegeinek törvénytelen eljárása miatt — büntetni a jóhiszemű együgyűséget. Az nem csempészett, nem lopott, tehát nem is bűnös; bűnösök az önök emberei. Mire való volt hát benne az önértet megnyire megsérteni, lealacsonyítani? De ha valóban érdemelt büntetése lett volna is amaz igazságtalanul rárótt 80 kr., nem az annak a behajtási módja, hogy őt magát hajtassuk be esendőrök által, hanem hogy gazdájánál foglaltassuk le béréből az illetékes hatóság útján. Ezen eljárás szerint minden egyén, ki az államnak bármivel is adós, egyenesen esendőrök által üldözendő, a nagy ur épen úgy, mint a szegény napszamos.

De a gazdaság érdekei is sérteve vannak a munkásoknak a gazda tudtán kívül történő igazságtalan zaklatása által, s indokolatlanul a gazdának veszteséget okozni semmiféle törvényes forumnak nincs hatalmában.

Tiltakoznom kell tehát az ily lealacsonyító s sérelmes eljárás elen gazdatársaim nevében is, de meg a humanizmus nevében is.

Jánosi, 1886. február hó 24.

Lenkey István, gazdasági felügyelő.

Közzgazdaság.

Mezőrendőrségi szabályrendelet.

(Folytatás.)

V. Füzgeték.

44. §. Jelen szabályrendeletben körülírt közös pászortartás és ennek fizetésébe hozzájárulás kötelezettsége alól kivételnek határbeli — 100 (egyszáz holdnál többet bíró — oly nagyobb birtokosok, kik már ez ideig is részint külön mezőőrökkel bírnak, vagy ilyenek tartására es sajátjokból fizetésére jelen szabályrendelet értelmében magokat kötelezik.

45. § Határbeli takarodó mezői utak, hidak építtetése és fentartási költségeihez hozzájárulásánál, — az ez ideig közöltségen kiépitett, s ugyanesak közöltségen legközelebb kiépitetni kötelezett s tervbe vett utak és hidak kiépitése után — szabályul mondatik ki, hogy e kötelezettség csak az azokat használó keretbeli birtokosokat terheli; miért is a határbeli birtokosok a hozzájárulási arányuk biztos kitüntethetése mellett következőleg osztályoztatnak:

1. A IV., V. és VI-ik dűllőbeliek fentartják a 8.—12.—10. 18. és 13. sz. a. utakat közösen. — A 45. sz. a. utat a IV-ik dűllőbeli 7. és 8. sz. a. birtokosok kizárólag maguk.

2. A VII. és VIII-ik dűllőbeli birtokosok a 9.—19. és 18. valamint a térképen fel nem tüntetett paralell utat kizárólag, a 21. sz. a. utat a IX. dűllőbeliakkal közösen.

3. A IX-ik dűllőbeliek a 22. és 23. sz. a. utakat a X. dűllőbeliakkal közösen.

4. A X., XI. és XII-ik dűllőbeli birtokosok a 24. és 27.—28.—11.—10.—6. sz. a. utakat közösen.

5. A XIII. dűllőbeliek a Kikerics-, Unomhegy-, Nagyhegybeli szőlőbirtokosok és a XXI. sz. dűllő-(kis erdő)beli birtokosokkal közösen a 8. sz. utat, továbbá a 7. sz. utat a XIII. dűllőbeliek a XXIII. dűllőbeliakkal, s végre a 29. és 30. sz. utat a XIV. dűllőbeliakkal közösen.

6. A XIV. dűllőbeliek 31. és 32. sz. utat kizárólag maguk, a 29. és 30. sz. utat a XIII. dűllőbeliakkal közösen.

7. A XV. dűllőbeliek a 20. sz. utat.

8. A XVII. dűllőbeliek a 16. sz. utat kizárólag maguk, a 15. és 14. sz. utakat közösen a XVIII. dűllőbeliakkal.

9. A XVIII. dűllőbeliek a 61.—62. és 67. sz. a. utakat kizárólag maguk, a 14. és 15. sz. a. utakat a XVIII. dűllőbeliakkal közösen. A XVIII. dűllőbeli 65. sz. a. vízateresz és a malom fölött átvezető szekerhidak költségei a XVIII. 3.—10. és 60. sz. a. birtokosok kizárólagos terhe.

10. XIX. II. és I. F. dűllőbeliek a 16.—34.—35.—36. sz. a. utakat közösen maguk, az I. dűllőbeli e) részlet 1.—7. sz. birtokosai a 8. és 21. sz. a. utat kizárólag maguk.

(Vége köv.)

Meghívás.

Alölírt, a „Gömörmezei magyar közművelődési egyesület“ igazgató választmányától azon megbízást nyervén, hogy ezen egyesület rimaszombati vidéki körének megalakulását és szervekedését eszközöljem, — tisztelettel felkérem és meghívom ezen körnek eddig beirt és még jelentkezni szándékozó tagjait, hogy az alakuló közgyűlés megtartása végett folyó évi márczius hó 7-én délelőtt 11 órákor Rimaszombat város közházánál teljes számban megjelenni, s a tanácskozásban, szervekedésben, elnök, jegyző, pénztárkezelő stb. megválasztásában, s egyéb alkalmi indítványok tárgyalásában, — hazafiai érdeklődéssel résztvenni — sziveskedjenek.

Rimaszombat, 1886. február 23.

Csider Károly, kiküldött igazgató választmányi tag.

Hirek és vegyesek.

Az osgyáni örorvosi állomásra — mint örömmel értesülünk — Dr. Zehery István jeles képzettségű fiatal orvosnak lett egyhangulag megválasztva a tegnap — szombaton — a megyeházán összegyűlt érdekelt közönségek képviselői által.

Párbaj. A Kubinyi-Kovács affaire pénteken reggel 8 órákor karddal lett megoldva. A Kubinyi Geza segédei Szentiványi Árpád és Szentmiklóssy Sándor, a Kovács Ákos segédei Fáy Gyula és Hámos Aladár voltak, párbajorvosokként dr. Lőcherer Tamás és dr. Trajtler István voltak jelen. Miután a segédek békéltetési kísérlete eredménytelen volt, a vívó felek összecaptak, s alig pár percnyi tusa után Kovács Ákos a jobb alkaron meglehetősen hosszú és mély vágást kapott, mely után a segédek párbajt befejezettnek nyilvánították.

Vétkes bukás. Hozelitz Jakab ifju kereskedő, kinek bukásáról az összel megemlékeztünk, mint később kitűnt azon lejtőre lépett, melynek ezélya a hitelezők megkárosítása ugyan, de a mely rendszeren a fogházban végződik. — Ugyanis az illető, szövetkezve testvérével, egy Braun nevű szállítóval és Stiglicz ruhakereskedővel, a csőd bejelentése előtt memesak a már kéznél levő árucikkiket dugattak el, hanem hónapokon át utaztatták a vaspályán egyik állomásra a másikra a csőd-bejutott egyén nevére érkezett portékákat. A csomagok érkezése egyik állomásra a másikra feltűnt a vasuti felügyelőnek, minek folytán a hatóságot értesítette. Ez az ügyben nyomozást eszközölve, mintegy 8000 frt áru értékeiket sikerült összeszedni a conspiráltak által előre elkészített rejtek-helyekből. Az illetők mindannyian elfogattak s tetteiket be is vallották.

Klenóc, 1886. febr. 23. — Megtörtént a hihetetlen! Klenócban, mióta a pánszláv agitatorok kényszerítve voltak a hivatalos helyiségeket elhagyni s ott vidéki agitatorokat fogadni, kik által e helyiségek megteltek mérges gőzökkel és megtörtözötték Klenóc hazafias atmospheráját, — a magyaroknak és magyar érzelműeknek tág tere nyílik szent eszméjük, — a magyar hazafias eszme hirdetésére. — Hogy él a magyarság eszméje Klenóc intelligentiájában, és hogy ez élet ez eszmének megfelelő ezélya és megvalósítására létezik, azt megmutatták a derék polgárok a folyó hó 15-én tartott batyuból alkalmával, hol egymast érték a hazafias pohárfelköszöntők. A mulatságon, mely az itteni magyar érzelmű polgárok közös megbeszélése útján jött létre, jelen voltak a hölgyek közül: Reguly Teréz, Gregor Hermin, Krman Ilona, Eugler Zsuzsanna, Pauko Paula és Pola, Szlopóvszky Viktória és Mariska (Kokova), Sztik Juliska, Hok Zsuzsika (Málnapatak), Tomka Zsuzsika (Málnapatak), Reguly Margitka, Adriányi Ernőné, Gizella és Ilona (Liker), Török Emma, Hruska Jánosné, Duda Jánosné, Emma és Mariska (Nyustya) Özv. Kolbenheyer Ilona, Kretsmár Hermin (Rimaszombat). — A bál, mely magában véve zártkörű volt, nagyszerűen sikerült. A résztvevők csak a reggeli órákban oszlottak szét. G. F.

Fügében folyó hó 20-ára, a róm. kath. iskola javára előirányzott népszerű mulatság helyett, egy igen tisztességes bál kerekedett. A mulatság esteli 7 órákor vette kezdetét, hol nemcsak a helybeli előkelőbb polgárok, hanem a vidékiek is szép számmal voltak képviselve. Minek következtében a mulatság nagyon kedélyesen folyt le, mit igazol az a körülmény, hogy még másnap reggel 8 órákor is huzták a zenészek a talp alá valót. A nem reményelt kis mulatság annyira derült kedélyű volt, hogy mindenki a legjobb emlékekkel és a legfokozottabb kedvel hagyta el a legelőször bálhelyiségű szolgáló iskolatermet. — A tiszta jövedelem, mely a szükséges iskolai eszközök megszerzésére fordítatik, 9 f.t. — Rendezők voltak: Breznay Károly róm. kath. tanító és Osváth Bertalan havvai ref. segédlelkész.

Táncvizgalom Sajó-Gömörön. A helybeli polgári iskola tanszemélyezte folyó február hó 21-én egy minden tekintetben sikerült táncvizgalmat rendezett; a mely reggel 6 óráig tartotta együtt a diszes vendégkoszorút. A négyeseket 14—10 pár táncolta, a melyek kitűnően voltak rendezve. Éjfélkor a szép társaság a dusan felterített, lucullusi lakomákra emlékeztető asztalokhoz ült: a hol lelkes felköszöntőkben sem volt hiány. Jelen voltak: Keviczky Panna, Vékey Jolán, Kerekes Irma, Friedrich Janka, Orbán Nelli (Pelsicz) Rohách Erzs. Istók Clára, Kovács Clára stb. — Mikola Györgyné, Istók Mihályné (Lökősháza), Friedrich Vilmosné (Pelsicz), Rohácsné, Benczéné, Záhonyi Jánosné, Fischer Gyuláné, (Tornallya), Kerekes Istváné (Betekints), Terray Istváné (Özd), Bogár Lajosné, Pultzner Jánosné, Sárkány Aurélné (G.-Panyit), Litkey Györgyné stb. — A jelen voltak a lehető legkedélyesebben mulattak — kivilagos-kivirradtak — és vitték magukkal a vig mulatság kedves emlékét. gy.

Nyilvános számadás és nyugtázás. A „rimaszombati polgári olvasó kör“ folyó hó 21-én tartá meg a „Három-Róza“ vendéglő nagy termében, saját könyvtárának gyarapítására rendezett táncvizgalmat, mely alkalommal a bevétel volt a felülfizetésekkel együtt — — — — — 204 frt 90 kr. míg a kiadás — — — — — 121 frt 96 krt tett, mely levonatván a bevételből, maradt — 82 frt 94 kr. a könyvtár javára, mely összeghez felülfizetéseikkel járultak: Bodon Lajos 30 kr. Chászár Andor 30 kr. Stern Mór 30 kr. Andrassy Mór 30 kr. Szabó László 30 kr. Ifj. Koreny Pál 30 kr. Cseh János 30 kr. Kövér István 30 kr. Kozsehuba Lajos 30 kr. Ifj. Németh László 30 kr. Hovanez József 50 kr. Id. Csapó János 30 kr. Kohut Lajos 30 kr. Szojka János 60 kr. Rakottyai Lajos 30 kr. Benko János 30 kr. N. N. 30 kr. N. N. 30 kr. Szabó János 30 kr. Ifj. Csapó János 30 kr. Kovács István 30 kr. Tóth Gusztáv 90 kr. Droppa István 30 kr. Szabó József mészáros 30 kr. N. N. 30 kr. Bodzassy József 30 kr. Főris Ferenc 30 kr. Éva János 30 kr. N. N. 30 kr. N. N. 30 kr. N. N. 1 frt 30 kr. N. N. 1 frt 30 kr. Zathureczky S 60 kr. Antal Györgyné 60 kr. N. N. 60 kr. Stehliczky Ignác 60 kr. Csapó Lajos 30 kr. Varga István 30 kr. Szabó Antal 30 kr. N. N. 30 kr. Beregszászi Béla 60 kr. N. N. 60 kr. Náray János 60 kr. N. N. 10 kr. Lévai István 30 kr. Rajzinger János 30 kr. Janda Ferenc 1 frt 60 kr. N. N. 30 kr. Kardos P. 90 kr. Heks Bertalan 30 kr. Heks Jakab 30 kr. Muldinyi József 30 kr. N. N. 30 kr. N. N. 30 kr. N. N. 30 kr. Hegedűs Herman 60 kr. Csapó István 30 kr. Zavadzky Eduárd 1 frt 30 kr. Rábely Miklós 30 kr. N. N. 30 kr. Süteő István 30 kr. Ráski Bertalan 30 kr. N. N. 30 kr. Máthé József 30 kr. Dr. Zehery István 30 kr. Barna Imre 60 kr. Trubint Lukács 60 kr. Bodor Armin 30 kr. Ifj. Török László 30

kr. Liptay Andor 20 kr. Institúrisz Endre 30 kr. Lengyel Sámuel 30 kr. Dr. Marikovsky István 30 kr. Simko Nándor 30 kr. Fáy Ede 30 kr. Nagy Sándor 30 kr. Dr. Lubik János 1 frt 30 kr. N. N. 30 kr. N. N. 30 kr. Nikodém Nándor 80 kr. N. N. 90 kr. N. N. 30 kr. Konyha József 1 frt. Varga Lajos 30 kr. Jakovecz Alajos 1 frt. mellyért is fogadják a rimaszombati polgári olvasó kör hálás köszönését. Rimaszombat 1886. évi február 24-én. F. Ö. is Ferencz, egyf. jegyző.

Nyilvános nyugta. Fábrián János nyug. tanító felségelésére adakoztak: Tóth József 30 liter buza. Juhász János 15 liter buza. Tóth Samu 30 liter buza. Csorba Endre 20 liter buza. Váradi József 20 liter buza. Csizi Miklós 30 liter buza. Papszász József 15 liter buza. Ujváry Ferencz 30 liter buza. Csizi Pál 15 liter buza. Pál Miklós 15 liter buza. Katona József 20 kr. Keviczky Béla 30 kr. Pethő Dániel 30 liter buza. Váradi Pál 30 liter buza. Beeske Bálint 1 frt. Ruzskay Gyula 50 kr. Lenkey István 50 kr. Nagy Béla 50 kr. N. N. 50 kr. Fülep Benjámin 1 frt. Szöllösy István 50 kr. Szalóczy Dániel 50 kr. Kozák István 40 kr. Groó Vilmos 2 frt. Törköly József 50 kr. Lettinger Margit 50 kr. Jenes Jolán 50 kr. Bíró Margit 50 kr. Ifj. Járossy Endre 50 kr. Bahéry János 20 kr. Boleso Ferencz 20 kr. Timkó Mihály 20 kr. Wagesommer János 50 kr. Kerekes József 20 kr. Kemény Bertalan 30 kr. Prúnyi Vilmos 30 kr. Czikora István 50 kr. Paál Gyula 20 kr. Molnár József ügyvéd 1 frt. Terhes Pál 50 kr. Záborszky Klemma 50 kr. Záborszky Ilona 50 kr. Lörincz József 50 kr. Kreezer Gyula 1 frt. Bogár Lajos 50 kr. Faluba János 50 kr. Veiszter Samu 50 kr. Pongó Gyula 50 kr. Dusza Károly 50 kr. Barna Pál 20 kr. Nagy Lajos 50 kr. Összesen 270 liter buza és 19 frt 70 kr. — Fogadják az adakozók e helyen is a segélyezett szives köszönését. Tóth József, gyűjtő.

Hivatalos közlemények.

A magyar királyi belügyminisztertől.

Körrendelet.

549. sz. — A New-Yorkban megjelenő „Amerikai Nemzetör“ című magyar lap, múlt évi december 15-én kiadott számában a „Nemzeti ünnep“ felirás alatt egy közlemény foglaltatik, mely a magyar szent korona irányában minden hazafi által táplált tiszteletet s az ország első királya dicső emlékü Szent István király iránti kegyeletet mélyen sérti. Habár ezen lap előbbi időben az Amerikába kivándorolt magyar alattvalók sorsán, s az ottani viszonyoknak hü közlése által a kivándorlási mozgalom korlátozása tekintetéből jó szolgálatokat tett, s ennek folytán az országban való elterjedése előmozdított is, mindazonáltal ilyen, a hazafiai kegyeletet profanáló, s közvetve a fennálló rend ellen is irányuló közlemények terjesztése meg nem engedhető. Miről a t. hatóságot f. évi január 5-én 5308. sz. a. kelt köríratomra vonatkozva azzal értesitem, hogy e laptól minden támogatás megvonandó. Budapesten 1886. évi február hó 11-én. **Tisza, s. k.**

A magyar királyi belügyminisztertől.

Körrendelet.

180. sz. Belgrádban „Magyar legio központi bizottsága“ cím alatt Vándory Lajos ügyködése mellett mozgalom indított egy magyar legio szervezésére, melynek célja: a szerb királysági hadsereghez való csatlakozás. Ezen bizottsági cím alatt az „Egyetértés“ f. hó 14-ről kelt 45. számában egy felhívás is közzétetett, melyben a magyarországi polgárok felhívattak ezen legioban való részvételre, valamint az e célra való adakozásra. Köztudomású lévén, hogy a keleti bonyodalmaknak az európai béke fentartása érdekében épen most folyamatban levő összes nagyhatalmak együttes határozata a szerb és bolgár nemzetek közötti háború megszüntetésére törekszik, és hogy államunk ezen törekvést pártolva, semleges állást foglal, mint hogy a nemzetközi jog elvei szerint, semleges állam meg nem engedheti, hogy a hadviselő felek bármelyike érdekében saját területén toborzások eszközöltessenek, miért is az „Egyetértés“-ben közölt felhívásban jelzett toborzást és azon célból megindított gyűjtést ezenel betiltom és utasítom az illetékes hatóságokat, hogy ezen tilalomnak érvényt szerezzenek. Ezen tilalom azonnal a legkiterjedtebben közhírré teendő. A tisztviselők pedig utasítandók, hogy ezen mozgalomra, különösen a mozgalom ügynökeire a legéberebben felügyeljenek, azok működését a legerélyesebben megakadályozzák, a gyűjtéseket lefoglalják. Minden egyes esetről és tett intézkedésekről hozzám részletes jelentés teendő. Budapesten 1886. évi február hó 16-án. **Tisza, s. k.**

Felelős szerkesztő: LÖRINCZY GYÖRGY.

Nyilttér.)*

Nyilatkozat.

A „Rozsnyói Híradó“ és „Gömör-Kishont“ című lapok folyó évi 5-ik számában Kubinyi Géza ur által Kovács Ákos királyi mérnök ur ellen felidézett becsületsértési ügy, mai napon alóírottak előtt lovagias uton elintéztetett.

Kelt Rimaszombatban, 1886. február 26-ikán.

Fáy Gyula, **Szentiványi Árpád,**
Hámos Aladár, **Szentmiklóssy Sándor,**
mint Kovács Ákos segédei. mint Kubinyi Géza segédei.

*) E rovat alatt közölttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Eladó széna.

Mintegy 1000 métermázsza kitünő minőségű széna eladó. Értekezhetni Rimaszombatban Horváth János tulajdonossal.

Hirdetmény.

Pusztá-Szabadvári elköltözésem folytán tisztelettel értesitem a t. gazdaközönseget, hogy a sajtómat képező 9 darab igen szép- és jófajta **svajczi tehén** és egy 2 éves **svajczi bika** folyó 1886. évi **márczius hó 6-án. Rimaszombatban a „Huszár“ vendéglő előtt készpénzfizetés mellett el fognak adatni.** — A venni szándékozókat tisztelettel meghívja **P.-Szabadván, 1886. február hó 26.**

Farkas József, vendéglős.

Magyarország leghiresebb s legszén-savdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI

mely savanyúvíz, borral vegyítve, a legkellemebbé üdítő italt nyújtja; gyomor- és idegbajokban gyors és kitünő segélyt ad; tüdő-, hörgbántalmaknál, húgycsőhólyag hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitünő gyógyszer képez, — mindenkor megrendelhető

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvizbérlnél **Nyiregyházán; s kapható jelesb gyógyszerárakban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.**

Hirdetmény.

8609. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Szécsény Lajos**

végrehajtatónak kkor **Angyal Miklós** végrehajtást szenvedő elleni 290 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszécs községben fekvő a Rimaszécsi 148. sztk. A. I. 1. sorsz. 82. hrsz. allatt 88. sz. ház s beltelekből kkor Angyal Miklós tulajdonjoggal illető s nevében álló egy negyedrészes jutalékára az árverést 619 frt 62 kban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1886. évi márczius hó 18. napján délelőtt 10 órakor Rimaszécs községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 60 frt 96 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1885. évi december hó 17. napján. A rimaszombati kir. tszék mint tkönyvi hatóság.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Pályázati hirdetmény.

203. sz. — Rimaszombat r. t. városánál halálzás folytán megüresedett **erdézi állás** betöltésére ezennel pályázat nyitattik. — Felhivatnak mindazok, kik ezen évi 600 forint készpénz, természetbeni lakás és kert használatára, 48 méter kemény tűzifa fizetéssel díjazott állást elnyerni kívánják, miszerint ez iránti, magyar honpolgári, életkor, eddigi alkalmaztatásukat igazoló, ugy az 1879. XXXI. t. cz. 36. §-a értelmében megkivánt okmányokkal felszerelt kérvényeket folyó évi április hó 1-ig a polgármesteri hivatalnál annál inkább adják be, mivel az elkésztett beadott kérvények figyelembe véteteni nem fognak.

Kelt Rimaszombat r. t. város képviselő-tesületének 1886. évi február hó 10-én tartott közgyűléséből.

Szabó György, polgármester.

Fővárosi hitelszövetkezet.

Intézetünk üzletrészejegyeire (110 frt) ugy Budapesten az igazgatóságnál, mint vidéken az **erre felhatalmazott képviselősegeknél** folyton elő lehet jegyezni. A tagok **50—1000 frt**ig, kedvező feltételek mellett, **személyes hitelre is**, melynek művelése az intézet egyik főcélja (váltó és jótálló nélkül) csekély, minden 100 frt után csupán

heti 50 krral törleszhető kölcsönt

nyerhetnek, 6%-os kamatra, ugy, hogy az öngondoskodásnak ez a módja minden keresetképes és elfogadható hitelü egyénre (nőkre nézve is) előnyös és ajánlatos.

Bővebbet a képviselősegeknél vagy az igazgatóságnál, **(VIII. Főherczeg Sándor-utca 32.)** hol egyszerű levélbéli-kérdezősködésre részletes felvilágosítások készséggel adatnak.

Budapest, 1886. február hóban.

Az igazgatóság.

Báli- és lakadalmi-csokrok

többféle nagyság- és alakban, a legújabb divatu tartókkal (Manchett) ellátva, bármikor jutányos áron megrendelhetők Rimaszombatban **Wikoukal Henrik** városi műkertésznél.

Ugyanitt kaphatók jó, erőteljes **rózsaoltó-galyak is.**

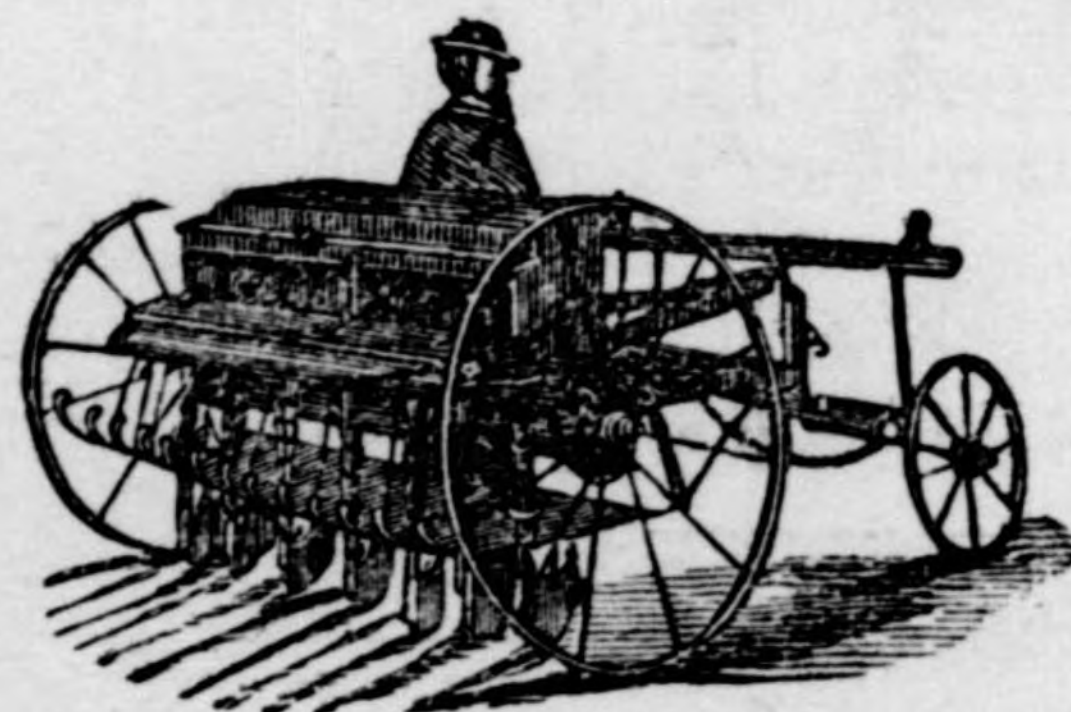
Eladó széna.

A **széki pusztán — Dobsa Elek** urnál — mintegy 400 mmázsza kitünően felgyűjtött és szárazon behordott 1885. évi legjobb migőségi széna eladó.

Bővebb értesítést nyerhetni a tulajdonosnál: **Széki-pusztá u. p. Kelemér.**

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője **KASSÁN, Eperjesi-ut 6. sz.**

Ajánljuk a t. gazdaközönsegeknek a tavaszi idényre szükséges gépeket, nevezetesen: **szilárdan szerkesztett könnyű Sorvető és szórvavető gépeket, Ekéket és boronákat, Hengereket, lókapákat** stb. Továbbá **Backer- és magtárrostákát**, mely gyártmányainknak gépgyárunkban **állandóan jelentékeny készletet tartjuk.** Bizományi raktárt tartunk

STOLCZ MÁRTON urnál Rimaszombatban.

Szállítunk továbbá saját gyártmányu s legjobb szerkezetű szeszgyár- és malomberendezéseket, gőzgepeket és gőzkazánokat, házi- és egyéb szivattyukat stb. — Elhasznált gépek, különösen

gőzmozdony és gőzcséplők

pontos **átigazítását** és **kijavítását** legjutányosabban eszközöljük.

Gyártmányaink kepes jegyzékét b. kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

1—5